

POMEN PREDPISOV ZA LOGISTIKO SLOVENSKE VOJSKE DANES IN V PRIHODNOSTI

IMPORTANCE OF REGULATIONS FOR THE SLOVENIAN ARMED FORCES' LOGISTICS TODAY AND IN THE FUTURE

Original scientific paper

Povzetek Republika Slovenija bo vedno bolj vključena v mednarodne procese, kar zahteva tudi nenehno prilagajanje Slovenske vojske. Po napovedi Nata bo prihodnje delovanje še bolj zapleteno in večdimenzionalno, kar od Slovenske vojske tudi na področju logistike zahteva visoko stopnjo mednarodne povezljivosti. Logistika Slovenske vojske bo v prihodnosti še bolj povezana z ekonomsko in Natovo logistiko. Za njeno učinkovitost so zelo pomembni predpisi, saj vplivajo na njen razvoj. Posebnosti Slovenske vojske in njene logistike morajo biti upoštevane tudi v predpisih. Zaradi razvoja družbe, vpliva globalnega mednarodnega okolja in drugih dejavnikov se bodo razmere za delovanje v prihodnosti še hitreje spreminjale, kar bo zahtevalo hitro odzivnost tudi pri nastajanju predpisov, pomembnih za učinkovitost logistike. Logistiko Slovenske vojske ureja množica različnih predpisov, vse od zakonov do ukazov, ki ji omogočajo legalno opravljanje nalog. Pri pripravi novih predpisov je treba upoštevati vse okoliščine, ki zahtevajo njihov sprejem, hkrati pa biti pozoren na postopek, po katerem nastajajo. Učinkovitost vojaške logistike je tako odvisna tudi od predpisov, s čimer sta tako povezana tudi logistika in pravo. Tako bodo predpisi v prihodnosti še pomembnejši, saj bo logistika še bolj zapletena in mednarodno bolj povezana.

Ključne besede *Predpisi, normiranje, logistika Slovenske vojske, ekonomska logistika.*

Abstract The Republic of Slovenia has been and will become increasingly involved in international processes. This also demands continuous adjustments of the Slovenian Armed Forces. In line with NATO projections, future operations will become even more complex and multidimensional, and will therefore require the Slovenian Armed Forces to attain a higher level of interoperability also in logistics. In the future, the logistics of the Slovenian Armed Forces will strengthen its relations with economic and NATO logistics. Logistic efficiency is influenced by the regulation in terms of

its development. The regulation must reflect special characteristics of the Slovenian Armed Forces and their logistics. Owing to the development of society, influence of the global international environment and other factors, operational requirements will be subject to rapid changes in the future. This will require quick response also in the drafting of the regulations applicable to the efficiency of the Slovenian Armed Forces' logistics. Logistics in the Slovenian Armed Forces is governed by a number of different rules ranging from laws to edicts, upholding the legality of the forces. When drafting new regulations, all circumstances, which demand their adoption, need to be taken into account. Extra focus must be put on the procedure according to which they are drafted. The efficiency of the Slovenian Armed Forces' logistics thus relies on the regulations, which are linked to the science of logistics and jurisprudence. In this way, the importance of regulation will increase in the future, with the operations of the Slovenian Armed Forces' logistics becoming more complex and international.

Key words *Regulation, normative regulation, Slovenian Armed Forces' logistics, economic logistics.*

Uvod

Republika Slovenija je vedno bolj vključena v mednarodne procese in svetovne razvojne tokove. Mednarodno varnostno okolje vpliva tudi na njeno nacionalno varnost, in sicer ne glede na to¹, v katerem delu sveta se bodo spremembe, grožnje ali tveganja pojavljali. V prihodnjem obdobju se bo širitev Evropske unije in Nata še nadaljevala. Nato v svoji strateški viziji napoveduje, da bo prihodnje delovanje še bolj vsestransko in večdimenzionalno², kar bo od oboroženih sil zahtevalo združeno delovanje v mednarodnem okolju, z visoko stopnjo mednarodne povezljivosti na vseh področjih, tudi na področju vojaške logistike. Temu mora slediti tudi normativno področje. Pri načrtovanju in izvajanju delovanj, ki upoštevajo politične, vojaške, ekonomske in druge ukrepe za obvladovanje kriz, se predvideva še celovitejši pristop k obrambnemu področju³. Delovanje vojsk je odvisno od učinkov, ki jih je mogoče

¹ Grizold (2005, str. 25–26) meni: »Nova narava sodobnih groženj varnosti zahteva nove strateške rešitve pri zagotavljanju nacionalne in mednarodne varnosti. Prestrukturiranje oboroženih sil ter obrambne reforme, ki potekajo v sodobnih državah, so samo ena stran reševanja problema. Meja med tipičnimi vojaškimi nalogami, povezanimi z notranjo varnostjo, pravnim redom in zagotavljanjem varnosti na mejah, je vedno manj vidna, civilno krizno načrtovanje, skupaj s civilno obrambo in sistemom zaščite in reševanja ter pomoči, pa je vedno pomembnejše.«

² V Natovem gradivu *Strategic Vision: The military Challenge* (2004, str. 2–5) so predstavljena predvidevanja, kakšno bo okolje, v katerem bo Nato deloval v prihodnosti, in bo od njegovih sil zahtevalo tako organiziranost, da bodo te sile sposobne uspešno delovati v tem okolju. Podobna so tudi predvidevanja v novem Natovem strateškem konceptu (*Strategic Concept For the defence and Security of The Members of the Nort Atlantic Treaty Organisation*, 2010).

³ Podbregar (v Ivanuša in Podbregar, 2008, str. 54) meni: »Obrambni sistem RS sestavljata vojaška in civilna obramba, ki izvajata vojaške, tehnološke, organizacijsko-tehnične, kadrovske, normative, materialne in druge priprave za obrambo države. Predstavlja celoto mehanizmov, ki zagotavljajo varnost države na obrambnem področju. Namenjen je obrambi pred zunanjo vojaško agresijo in drugimi nasilnimi posegi tujih oboroženih sil zoper neodvisnost, samostojnost in ozemelsko celovitost RS. Obrambni sistem bo v sistemu kolektivne obrambe izvajal naloge, ki jih prevzema RS z vključitvijo v Zaveznitvo.«

doseči s sodobnimi in prilagodljivimi vojaškimi logističnimi sistemi. Izvajanje nalog ekonomske in vojaške logistike urejajo številni predpisi, zato sta obe vrsti logistike⁴ odvisni tudi od predpisov oziroma prava.

Logistika SV je organizirana tako, da zagotavlja podporo enotam in poveljstvom ter sodeluje pri uresničevanju nalog zaščite in reševanja. Enote bodo gibljive, imele pa bodo tudi možnost združevanja po modularnem načelu. Sposobne bodo delovati v celotnem spektru delovanja⁵, zato bodo hitro premestljive in vzdržljive, ne glede na trajanje ter hitrost delovanja, tehnološko napredne, podprte z integriranim logističnim sistemom ter sposobne delovati v omrežnih razmerah delovanja.

Delovanje SV bo zahtevalo združitev vseh njenih sil, ki bodo delovale na nekem območju, delovanje v združenem okolju pa bo temeljilo predvsem na učinkih. Pri načrtovanju delovanja bo nujen celovit pristop na državni in tudi mednarodni ravni. Brez uspešnih povezav znotraj in zunaj Slovenije Slovenski vojski ne bo mogoče zagotavljati celovite logistične podpore. Za učinkovito izvajanje nalog logistike znotraj sistema so nujni tudi ustrezni predpisi. Vse povezave morajo biti pravno urejene tudi z mednarodnimi predpisi.

Logistični sistem SV je opremljen s sodobno opremo, ki se zagotavlja z načrtnim in preglednim financiranjem ter sledi sodobnim tehnološkim zahtevam. Pri opremljanju se upoštevajo tudi naše ambicije, zaveze do Nata in finančne zmožnosti RS, Natovi standardi (STANAG) ter slovenski vojaški standardi (SVS). S tem pristopom je zagotovljena mednarodna povezljivost vojaških enot SV ter združljivost njene logistične opreme. Logistična podpora temelji tudi na logističnih virih zavezništva ter ekonomskih logističnih virih.

Logistiko SV urejajo številni predpisi, ki jih sprejemajo različni organi in institucije, od parlamenta, vlade in ministra do načelnika generalštaba kot predstojnika organa v sestavi ministrstva⁶. Poleg ustave, zakonov in podzakonskih predpisov so za

⁴ Ogorelec (1996, str. 13) meni: »Ekonomsko logistiko defeniramo kot dejavnost premikanja materije in informacij z mesta njihove proizvodnje do mesta njihove porabe oziroma uporabe.«

Dictionary of Military Terms, ki ga je izdalo Ministrstvo za obrambo ZDA (1999, str. 226), navaja: »Logistika je znanost o načrtovanju, gibanju in vzdrževanju sil. Je najbolj celovita znanost o vseh vidikih vojaških operacij, ki se ukvarjajo z: a) načrtovanjem in razvojem, nabavo, skladiščenjem, gibanjem, distribucijo, vzdrževanjem, evakuacijo in razporejanjem materialov; b) premiki, evakuacijo in hospitalizacijo osebja; c) nakupi ali gradnjo, vzdrževanjem, delovanjem in razporejanjem objektov in d) zagotavljanjem storitev in opremljanjem.«

⁵ Celotni spekter delovanja vključuje ofenzivno, defenzivno in stabilizacijsko delovanje. Podrobnosti o vrstah delovanja so določene tudi v *Land Forces Logistic Doctrine ALP-4.2 - January 2004 - Chapter 2(2-1)*.

⁶ Pristojnost za sprejemanje normativnih aktov, ki jih sprejema minister za obrambo, je določena v 1. odstavku 46. člena Zakona o obrambi, v katerem je zapisano, da se vodenje vojske izvaja s predpisi in akti vodenja, kot so smernice, obvezne usmeritve, odredbe, pravila in navodila, ki jih izdaja minister, razen pravil službe, za katere je pristojna vlada. Poleg teh pristojnosti minister za obrambo izdaja tudi vse druge podzakonske akte na podlagi drugih zakonov, kot so npr. zakon o vladi in zakon o državni upravi ter drugi predpisi.

učinkovitost logistike izredno pomembni tudi Natovi in slovenski vojaški standardi⁷. Poleg nacionalnih predpisov pa je treba upoštevati tudi mednarodne predpise znotraj zavezništva ter lokalne predpise države, v kateri vojaška operacija ali misija poteka. Pri tem je treba ločiti med operacijo in misijo.

Ko obravnavamo logistiko SV in njeno povezanost z Natovo logistiko ter ekonomsko logistiko in na drugi strani pomen predpisov za logistiko, lahko ugotovimo, da so ustrezni predpisi za izvedbo različnih logističnih nalog v SV pomemben pogoj za njeno učinkovitost, s čimer je zagotovljena tudi potrebna stopnja legalnosti pri izvrševanju teh nalog. Pomen predpisov za učinkovitost logistike SV bo v prihodnosti še večji kot danes, saj bo vojaška logistika še bolj zapletena in mednarodno bolj povezana. V tej mednarodni povezanosti bodo vse pomembnejše tudi mednarodne pogodbe.

1 TEORETIČNA IZHODIŠČA ZA PROUČEVANJE POVEZANOSTI MED LOGISTIKO SLOVENSKE VOJSKE IN PREDPISI

Od logistike SV se zahtevata in pričakujeta celovita in učinkovita logistična podpora doma in v tujini, ter spoštovanje predpisov. Tako se problemsko izpostavi pomen predpisov za logistiko SV. Če ima vse potrebne predpise, lahko nemoteno uresničuje svoje poslanstvo ob pogoju, da so izpolnjeni tudi drugi potrebni pogoji (finančni viri, oprema itn.), če pa tega ni, lahko pride do težav v odnosu med nalogami in predpisi. Čim manjša so razhajanja v tem odnosu oziroma razmerju, tem ustrežnejši so predpisi oziroma pravne podlage za izvajanje nalog logistike SV.

Domača in tuja bibliografija obravnava s področja vojaške in ekonomske logistike sta zelo obsežni, podobno je na področju pravnih znanosti in drugih pravnih razprav. O povezanosti logistike s predpisi pa teh znanstvenih obravnava skoraj ni, še posebej, ko gre za povezanost logistike SV. Zato podajamo nekaj teoretičnih izhodišč za razlago pojmov logistika in pravni sistem. Pri opredeljevanju pomena predpisov za logistiko SV moramo izhajati tudi iz hierarhije, ne le iz njihovega nastanka in poznejše razlage. Tako kot je določena hierarhija pravnih aktov v slovenskem pravnem sistemu, tako je v SV delno določena tudi hierarhija aktov vodenja in poveljevanja. Višje kot je nek predpis v hierarhiji, večji pravni pomen ima. Zato morajo biti vsi akti vodenja in poveljevanja, ki urejajo logistiko SV, skladni z zakoni in uredbami. Tudi akti

⁷ *Minister za obrambo tako na podlagi 5. odstavka 78. člena Zakona o obrambi predpisuje in sprejema oziroma prevzema Natove standarde, ki po izvedenem postopku postanejo slovenski vojaški standardi. V 10. odstavku 29. člena Zakona o službi v Slovenski vojski je med drugim določeno: »Načelnik generalštaba odloča tudi o uvedbi kodifikacijskih in drugih oznak, ki se uporabljajo v zavezništvu. O uvedbi standardov, ki se uporabljajo v zavezništvu, odloča minister na predlog načelnika generalštaba oziroma predstojnika službe ali druge organizacijske enote ministrstva, v kateri se izvaja dejavnost, na katero se standard nanaša, v skladu z akti, ki urejajo standardizacijo v ministrstvu ali na obrambnem področju.«*

vodenja in poveljevanja, izdani na različnih ravneh, morajo biti vertikalno in horizontalno pravno usklajeni. Nižji ukaz mora biti tako skladen z višjim⁸.

Iz pravnega sistema izhaja, da morata logistika SV in tudi ekonomska logistika upoštevati vse predpise, ki kakor koli urejajo njune naloge. Zaradi razumevanja pojma logistika navajamo nekaj razlag. Rushton in Oxley (1989, str. 5) menita: »Zanimivo je spoznati različne poglede na definicije – vojaške, ekonomske, definicije iz slovarjev itn. Ni enostavno določiti, katera izmed definicij je najustreznejša. Morebiti je še najbolj primerna definicija, da logistika skrbi za pretok dobrin od proizvodnje do potrošnje na stroškovno učinkovit način, poleg tega pa nudi dostopne servisne storitve za stranke.« Cooper, Browne in Peters (1993, str. 2) menijo: »Definicije se vsebinsko razlikujejo od avtorja do avtorja. Logistika se po njihovem mnenju ukvarja s premikanjem in shranjevanjem blaga skupaj z informacijskimi tokovi od začetka do konca oskrbovalne verige.« Stock in Lambert (2001, str. 57) pravita: »Logistika je tisti del oskrbovalne verige, ki načrtuje, izvaja in nadzira uspešen ter učinkovit pretok, shranjevanje dobrin in storitev povezanih informacij od točke izvora do točke potrošnje, da zadovolji zahteve strank.« Prebilič (2006, str. 36) pa meni: »Vojaška logistika je dejavnost, ki se nanaša na planiranje, pripravo in zagotavljanje vojaškega materiala za podporo vojaškim enotam ter jim s tem omogoča njihov obstoj, premike in usposabljanje v miru in bojni razvoj v krizah ter bojevanje v vojni.« V *International Military and Defense Encyclopedia* (1993, str. 1529) je navedeno: »Vojaška logistika je znanost o načrtovanju in izvedbi premikov ter vzdrževanju sil.« V *Supply Chain Management Terms and Glossary* (2010, str. 14) piše: »Logistika je proces planiranja, izvajanja in nadziranja procesov za učinkovit in uspešen transport ter shranjevanje blaga, vključno s storitvami in z njimi povezanimi informacijami, od točke izvora pa do točke potrošnje z namenom zadovoljevanja strank. Ta definicija vključuje poti od strank do strank ter notranje in zunanje premike.« Christopher (1992, str. 2) meni: »Logistika je proces strateškega upravljanja nabave, premikanja in shranjevanja materiala, delov ter dokončanih zalog (in z njimi povezanih informacijskih tokov) z organizacijo in njenimi marketinškimi kanali na način, da sta sedanja in prihodnja donosnost maksimirani skozi stroškovno učinkovito izvrševanje naročil.« Razlago o logistiki SV najdemo v Doktrini vojaške logistike, ki jo je pripravila skupina pripadnikov SV (Žurman in drugi). Minister je na začetku (številka dokumenta in podpis ministra) določil, da je to najvišji hierarhični vojaškostrokovni dokument s področja logistične podpore SV. V Doktrini (2008, str. 15) je navedeno: »Vojaška logistika je sestavina obrambne logistike, ki se ukvarja z zagotovitvijo materialnih sredstev in storitev za delovanje vojaških sil v določenem času in prostoru. Vključuje logistično načrtovanje in razvoj, štabne dejavnosti in postopke na logističnih funkcionalnih

⁸ Bohinc, Cerar in Rajgelj (2006, str. 116–117) menijo: »Pravni sistem mora biti skladen (koherenten) tako v horizontalnem kot tudi v vertikalnem pogledu. Za vertikalno skladnost je pomembno, da je v pravu zagotovljena ustrezna hierarhija pravnih aktov. Pri tem imamo ponavadi v mislih predvsem hierarhijo splošnih pravnih aktov, čeprav je ta pomembna tudi pri posamičnih pravnih aktih. Zakoni, podzakonski predpisi in drugi splošni predpisi morajo biti v skladu z ustavo ter z drugimi ustavnimi akti. Zakoni morajo biti v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in veljavnimi mednarodnimi pogodbami, ki jih je ratificiral državni zbor. Enako velja tudi za podzakonske predpise in druge splošne akte. Najnižji splošni pravni akti morajo biti v skladu z višjimi (npr. uredba mora biti v skladu z zakonom).«

področjih ter logistično podporo delovanja vojaških sil. Vojaško logistiko delimo na proizvodno in uporabno (logistika porabe).«

Če primerjamo predstavljene definicije pojma vojaška logistika v povezavi s sorodnimi razlagami v izbrani domači in tuji literaturi, lahko ugotovimo, da so si v marsičem podobne, obstajajo pa tudi nekatere pojmovne razlike. Zato lahko za ta članek povzamemo razlago, ki se glasi:

Logistika Slovenske vojske je v širšem pogledu del obrambe in je organizacijska dejavnost funkcionalnih področij, ki zagotavljajo materialna sredstva in storitve za podporo delovanju vojaških sil doma in v mednarodnem prostoru, tako v miru, krizah in vojni. Omogoča obstoj vojaških sil in njihovo usposabljanje. Pri dajanju podpore v ožjem smislu se ukvarja s časom in prostorom pri načrtovanju, pripravi ter izvajanju strateških, operativnih in taktičnih premikov ter z vzdrževanjem sil s potrebnimi materialnimi sredstvi in storitvenimi dejavnostmi. Z vidika funkcionalnih dejavnosti logistika SV pomeni oskrbo s pridobivanjem, shranjevanjem, razporejanjem in distribucijo vojaškega materiala ter izvajanje storitvenih dejavnosti z vzdrževanjem materiala, transportom oseb in materiala; pridobivanjem, razvojem in konstrukcijo vojaške infrastrukture; izvajanjem medicinske in zdravstvene ter finančne dejavnosti. Vseh šest razvejanih funkcij logistike SV deluje usklajeno, tako da vojaškim enotam lahko zagotavljajo tudi bojno delovanje. Cilj logistike je vzdrževati načrtovane zmogljivosti sil SV s pravočasno, popolno in neprekinjeno logistično podporo.

Tako v povezavi z opredelitvijo pravnega sistema in predstavljenih razlag pojma logistika lahko ugotovimo, da so za učinkovitost logistike SV predpisi temeljnega pomena. Vzpostavljena mora biti skladnost med zakoni, podzakonskimi akti, akti vodenja in poveljevanja ter slovenskimi vojaškimi standardi, ki se sprejemajo iz Natovih. Stopnjo pomena predpisa določa njegovo mesto, ki ga ima v vertikali hierarhije predpisov. Za izvajanje logističnih nalog v SV so poleg zakonov zelo pomembni podzakonski akti, predvsem uredbe in pravilniki⁹.

Za pravilno uporabo predpisov, ki urejajo uresničevanje nalog v logistiki SV, je pomembna razlagalna argumentacija v okviru pravne doktrine. Poleg pravilne razlage predpisov kot pravnih podlag je treba na naslednji stopnji te predpise tudi spoštovati. V življenju bodo vedno prisotni tudi dvomi o ustreznosti predpisov. Isti

⁹ Pavčnik (2007, str. 320–321) meni, da je ob uredbi kot osrednjem pravnem aktu še cela vrsta drugih aktov, ki jih sprejemajo izvršilni organi. Osrednji podzakonski akti, ki so v pristojnosti posameznih ministrstev, so pravilniki. Pravilnik je splošni pravni akt, s katerim se razčlenjujejo posamezne določbe zakona, drugi predpisi in akti državnega zbora kot tudi akti vlade in predpisi Evropske unije. Pravilnike izdajajo posamezni ministri, lahko pa tudi več ministrov skupaj, če vsebina sodi v delovno področje več ministrstev. V praksi se običajno s pravilnikom urejata organizacija poslovanja in način delovanja določenega organa. Ta vprašanja se urejajo tudi s poslovniki, ki jih imajo kolektivni organi. Tipična podzakonska (upravna) akta sta tudi navodilo in odredba. Navodilo predpisuje, kako naj delujejo upravni organi, ko izpolnjujejo posamezna določila zakona, predpisa ali kakšnega drugega splošnega (tudi podzakonskega) akta, medtem ko odredba oblikuje ukrepe, ki imajo splošen pomen.

predpis je za nekoga lahko ustrezen, za drugega ne, za nekoga bolj, za drugega manj pomemben.

Predstavljene teoretične razlage, izpostavljeni logistični in pravni pogledi ter nekatera vprašanja kažejo na odvisnost logistike SV od predpisov. V prihodnosti je mogoče pričakovati še večjo stopnjo te povezanosti, saj bo nadzor nad porabo javnih financ, ki so pomemben vir tudi za logistiko SV, še učinkovitejši. S povezanostjo logistike s predpisi se kaže tudi povezanost logistike s pravom.

2 METODE

Statistična analiza, ki bo prikazana, temelji na predpostavki oziroma hipotezi, da so predpisi pomembni za učinkovito opravljanje nalog v logistiki SV, saj ta lahko v celoti uresniči svoje poslanstvo le, če se bodo predpisi pravočasno prilagajali stvarnim potrebam in tako omogočali ustrezne pravne podlage za uresničevanje njenih nalog. Predpisi so pomembni tudi za delovanje v Natu in s tem tudi za opravljanje logističnih nalog v mednarodnih operacijah in na misijah. Na podlagi ustreznih predpisov bo logistika SV sposobna zagotavljati podporo enotam doma in v tujini ter delovati skupno z Natovo logistiko, ob tem pa uporabiti tudi vire ekonomske logistike. Tudi če so predpisi ustrezni, so uporabni le, če so pripadnikom SV dostopni in jih tudi poznajo. Logistika SV bo seveda vedno bolj vključena v sistem ekonomske logistike in od njega vse bolj odvisna.

V širšem pogledu tako raziskujemo pomen predpisov za uresničevanje nalog logistike SV in njeno povezanost z ekonomsko logistiko. V ožjem pogledu pa raziskujemo vprašanje povezanosti med učinkovitostjo logistike in predpisi oziroma pravom. Predpisi morajo upoštevati tudi posebnosti pri izvajanju logističnih nalog SV. Če se sedanji predpisi ne bodo pravočasno spreminjali in dopolnjevali ter upoštevali teh posebnosti, se bodo pojavile težave, kar bo vplivalo tudi na učinkovitost in razvoj vojaške logistike.

Udeleženci

V raziskavo smo vključili reprezentativni vzorec pripadnikov stalne sestave SV. Logistične naloge v SV izvaja 1963 pripadnikov, od tega pa dela s predpisi (zakoni, podzakonskimi akti, akti vodenja in poveljevanja, SVS in Stanagi) 1005 pripadnikov. V raziskavo so bili tako vključeni le pripadniki SV, ki opravljajo delo na področju logistike in pri svojem delu tudi v resnici uporabljajo predpise.

3 UPORABLJENI INSTRUMENTI

Anketa

V raziskavi smo uporabili izvirni strukturirani večdelni vprašalnik (Osterman, 2009), ki vključuje 43 vprašanj (v članku je predstavljenih devet). Po končanem anketiranju

so bili podatki vneseni v podatkovno bazo in analizirani s programom za statistično obdelavo družboslovnih podatkov (SPSS 17.0 – Statistical Package for the Social Sciences), grafična predstavitev pa je narejena s programom Microsoft Excel 2007.

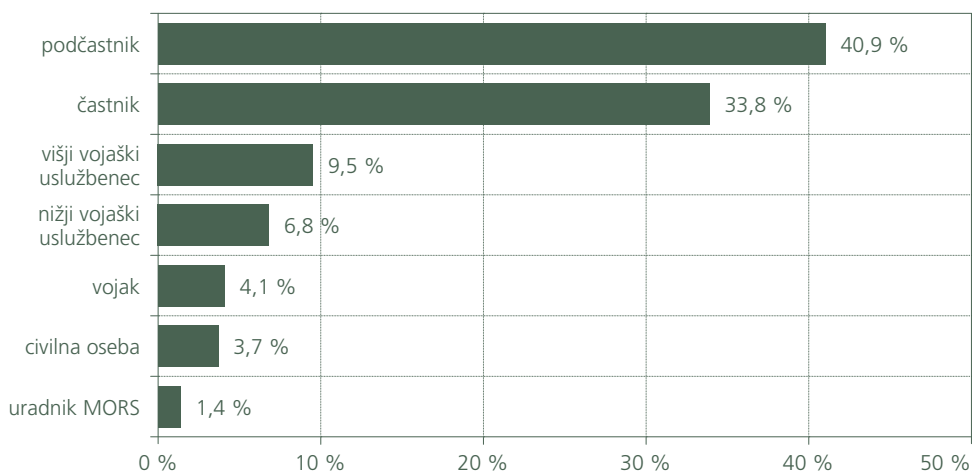
Način zbiranja podatkov

Poslanih je bilo 365 vprašalnikov, izpolnjeni in vrnjeni pa 304. Vprašalnike so prejeli pripadniki v SV, ki opravljajo logistične naloge in delajo tudi s predpisi. Tako smo v poveljstvih in enotah, ki imajo logistične sektorje, oddelke ali odseke, izbrali določeno število pripadnikov za anketiranje (proporcionalno stratificirano vzorčenje) in nato vprašalnike pošiljali proporcionalno, in sicer glede na število pripadnikov po notranjih enotah logistike, ki opravljajo to delo.

4 REZULTATI

V raziskavo so bili vključeni pripadniki SV in majhen del zaposlenih iz upravnega dela Ministrstva za obrambo. Rezultati so povzeti iz Osterman (2010, str. 139, 142, 146, 159, 163, 161, 165–166, 173–178).

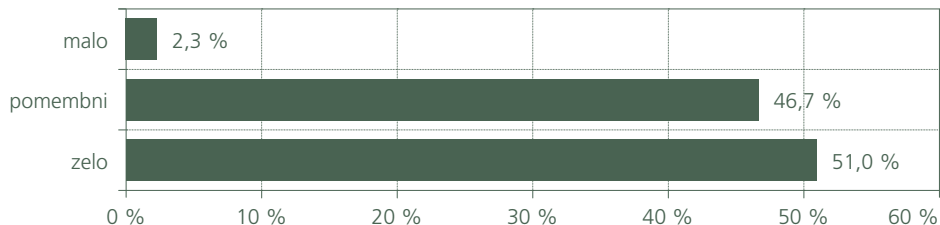
Slika 1:
Odstotek
anketiranih
glede na status

V vzorec smo glede na status anketirancev vključili večinoma podčastnike (40,9 odstotka), častnike (33,8 odstotka) in višje vojaške uslužbence (9,5 odstotka), drugi so manj zastopani.

Anketirance smo spraševali o pomembnosti predpisov za delovanje SV.

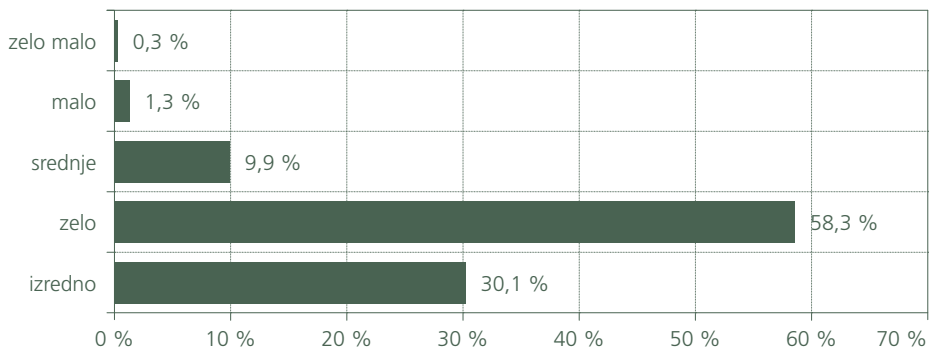
Slika 2:
Pomembnost
predpisov za
delovanje SV

51 odstotkov anketirancev se strinja, da so predpisi pri delovanju SV zelo pomembni. 46,7 odstotka je prepričanih, da so pomembni, 2,3 odstotka pa jih meni, da so predpisi le malo pomembni.

Anketirance smo prosili, da na lestvici od 1 do 6 (1 – nič do 6 – izredno) označijo, koliko so po njihovem mnenju predpisi pomembni za opravljanje nalog v logistiki SV.

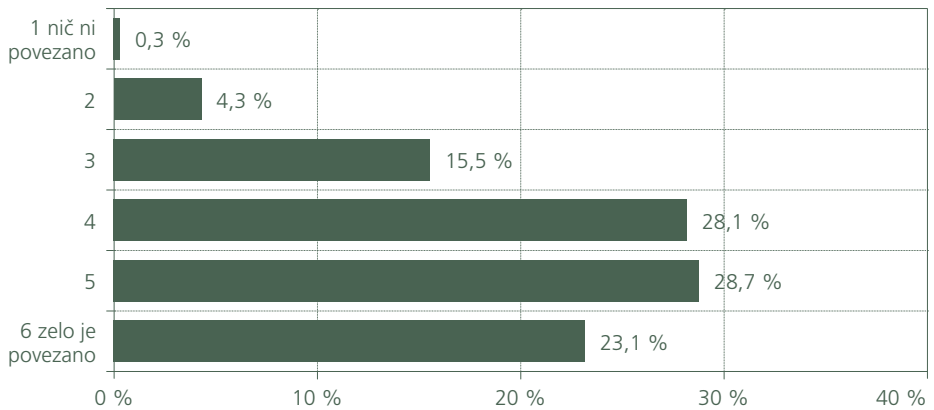
Slika 3:
Grafični prikaz
anketiranih
glede na
pomembnost
predpisov za
opravljanje
nalog v logistiki
SV

58,3 odstotka anketirancev, ki delujejo v logistiki SV, meni, da so zanje predpisi za izvajanje nalog zelo pomembni, izredno pomembni jih meni 30,1 odstotka, drugi (9,9 odstotka) pa menijo, da so srednje pomembni, itn.

Anketirance smo prosili, naj na lestvici od 1 do 6 z vidika učinkovitosti ocenijo povezanost logistike SV s predpisi (1 pomeni, da učinkovitost ni povezana s predpisi, 6 pa pomeni največjo povezanost oziroma, da so za učinkovitost predpisi zelo pomembni).

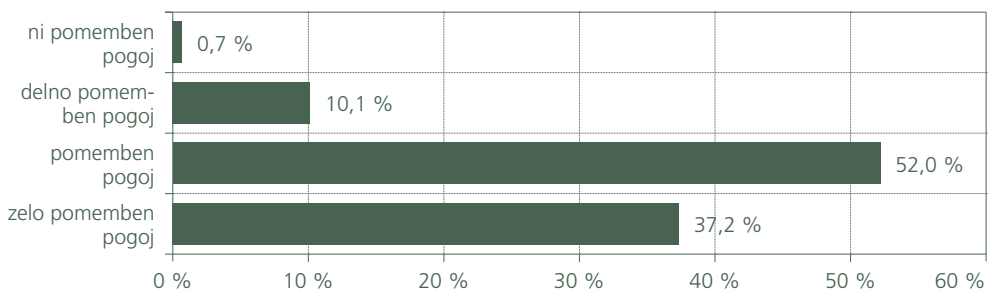
Slika 4:
Grafični prikaz anketiranih glede na oceno povezanosti med učinkovitostjo logistike SV in predpisi

Večina anketirancev meni, da je učinkovitost povezana s predpisi, 28,1 odstotka jih povezanost ocenjuje s 4, 28,7 odstotka s 5, 23,1 odstotka pa s 6, kar pomeni, da so predpisi zelo povezani z učinkovitostjo logistike. 15,5 odstotka jih meni, da so predpisi in učinkovitost logistike SV srednje povezani, drugi (4,6 odstotka) pa, da so le malo povezani.

Anketirance smo vprašali za mnenje, ali so predpisi eden izmed temeljnih pogojev za doseganje mednarodne povezljivosti SV v Natu.

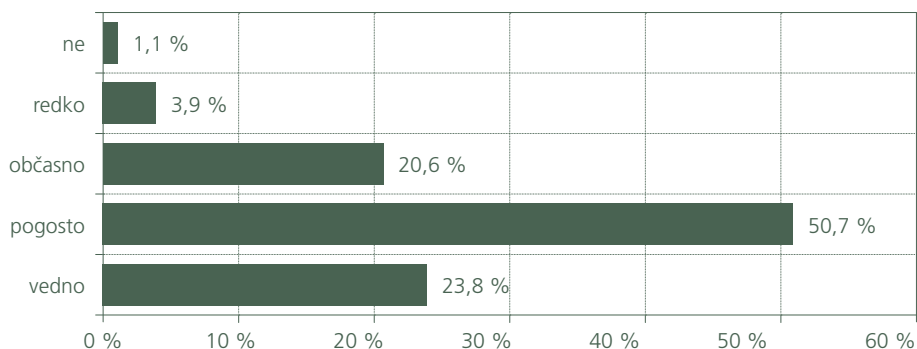
Slika 5:
Predpisi kot pogoj za doseganje mednarodne povezljivosti SV v Natu

52 odstotkov vseh anketirancev meni, da so predpisi pomemben pogoj za doseganje mednarodne povezljivosti SV v Natu, 37,2 odstotka jih meni, da so predpisi zelo pomemben pogoj, 10,1 odstotka jih je mnenja, da so delno pomemben pogoj, 0,7 odstotka pa je prepričan, da predpisi niso pomemben pogoj za doseganje mednarodne povezljivosti.

Anketirance smo spraševali, ali na izvajanje logističnih nalog v mednarodnih mirovnih operacijah in na misijah vplivajo tudi mednarodni akti in drugi predpisi (navodila, pravila in ukazi), ki jih določijo poveljujoči operacije.

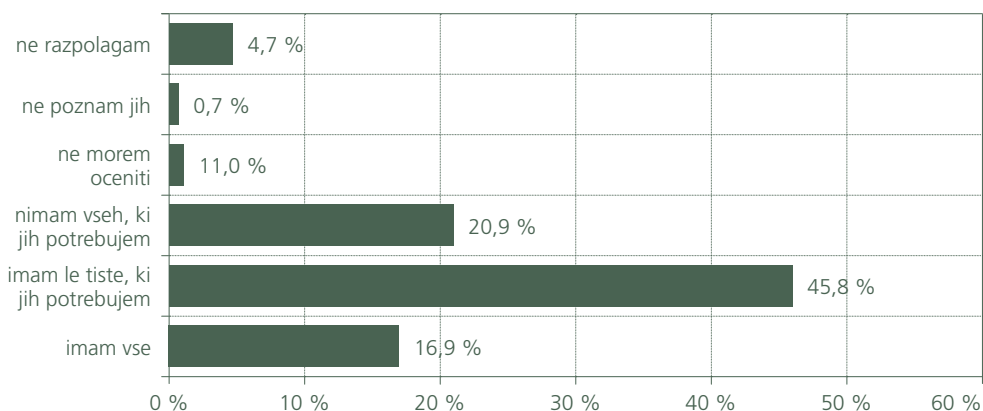
Slika 6:
Vpliv mednarodnih predpisov na izvajanje logističnih nalog v mednarodnih mirovnih operacijah in na misijah

50,7 odstotka anketirancev meni, da mednarodni predpisi pogosto vplivajo na izvajanje logističnih nalog v mednarodnih mirovnih operacijah in na misijah, 23,8 odstotka jih meni, da vedno vplivajo, 20,6 odstotka, da imajo vpliv občasno, 3,9 odstotka anketirancev pa meni, da mednarodni akti in drugi predpisi redko vplivajo na izvajanje logističnih nalog v mednarodnih mirovnih operacijah in na misijah, 1,1 odstotka jih je mnenja, da nikoli ne vplivajo.

Anketirance smo vprašali, ali imajo na voljo predpise, ki so nujni za njihovo delo.

Slika 7:
Grafični prikaz anketiranih glede na razpoložljivost predpisov, potrebnih za opravljanje dela

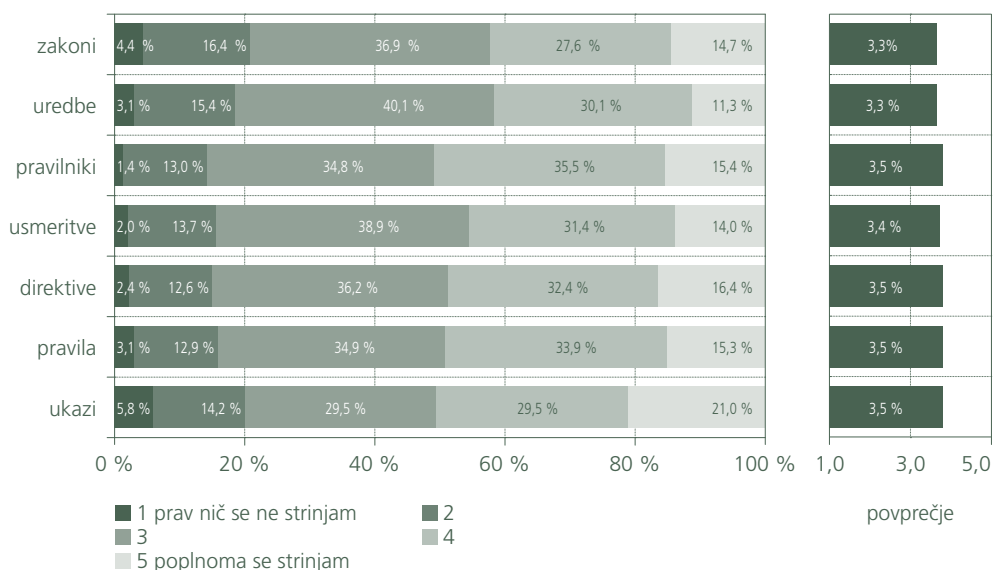

Iz grafikona je razvidno, da ima večina anketirancev, ki dela v logistiki, na voljo le predpise, ki so nujni za izvedbo nalog (45,8 odstotka), 20,9 odstotka jih pravi, da nimajo vseh predpisov, 16,9 odstotka vprašanih pa ima na voljo vse predpise, ki

jih potrebujejo. 11 odstotkov anketiranih ne more presoditi, ali imajo na voljo vse potrebne predpise za delo, 4,7 odstotka jih nima nobenih predpisov, 0,7 odstotka pa je takih, ki predpisov sploh ne poznajo.

Anketirance smo prosili, naj presodijo, ali bi bilo treba spremeniti predpise in akte vodenja ter poveljevanja, ki posredno in neposredno urejajo opravljanje nalog v logistiki SV, s čimer bi jim omogočili, da lahko bolje izvajajo naloge ter izboljšajo učinkovitost logistike SV.

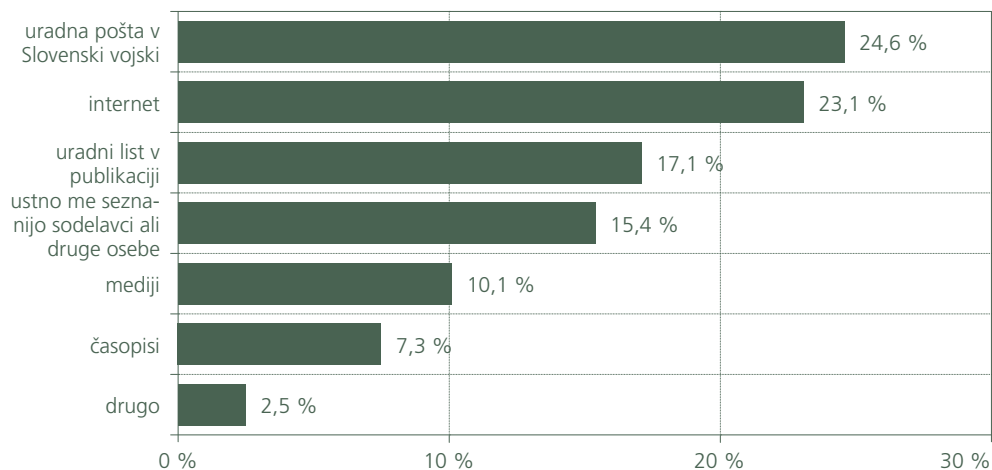
Slika 8:
Nujnost sprememb predpisov

Anketiranci menijo, da bi bilo predvsem (glede na povprečno vrednost) treba spremeniti pravilnike, direktive, pravila in ukaze (3,5), zatem pa še usmeritve (3,4), zakone in uredbe (3,3). Najvišji delež anketiranih se popolnoma strinja, da so nujne spremembe ukazov (21 odstotkov).

Anketirance smo spraševali, kako se seznanjajo s predpisi oziroma kako so obveščeni o njih.

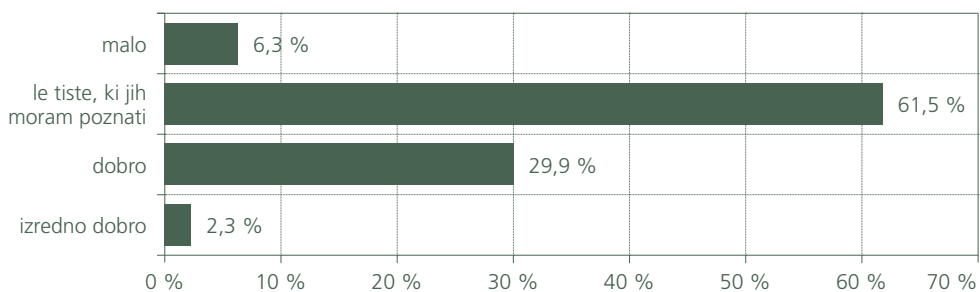
Slika 9:
Viri za
seznanjanje s
predpisi

S predpisi se anketirani najpogosteje seznanijo prek uradne pošte SV (24,6 odstotka), interneta (23,1 odstotka), uradnega lista v publikaciji (17,1 odstotka), manj pa prek radia in televizije (10,1 odstotka), časopisov (7,3 odstotka) in drugih virov (2,5 odstotka).

Anketirance smo vprašali, koliko poznajo predpise Republike Slovenije.

Slika 10:
Poznavanje
predpisov
Republike
Slovenije

61,5 odstotka anketiranih trdi, da poznajo le tiste predpise, ki jih potrebujejo pri svojem delu, 29,9 odstotka se jih strinja, da dobro poznajo predpise RS, 2,3 odstotka je takih, ki menijo, da predpise izredno dobro poznajo, 6,3 odstotka pa jih predpise malo pozna. 54 odstotkov anketiranih trdi, da nekatere zakone in uredbe vlade bolje poznajo kot druge, 68,2 odstotka pa je takih, ki menijo, da nekatere pravilnike, ki jih je izdal minister za obrambo, bolje poznajo kot druge.

Anketirance smo vprašali za mnenje, ali sta uporaba zmogljivosti ekonomske logistike in oddaja nekaterih logističnih nalog v outsourcing (zunanjemu pogodbenemu izvajalcu) koristna. Svoje strinjanje so ovrednotili:

- 71 odstotkov anketiranih meni, da je zunanji pogodbeni izvajalec potreben za oskrbo;
- 65,8 odstotka jih meni, da je zunanji pogodbeni izvajalec potreben za premike in transport;
- 70,5 odstotka jih meni, da je zunanji pogodbeni izvajalec potreben za vzdrževanje;
- 74,3 odstotka anketiranih meni, da je zunanji pogodbeni izvajalec potreben za zdravstveno oskrbo.

Anketirance smo prosili, da izrazijo svoje strinjanje s trditvami:

- 30,9 odstotka anketiranih meni, da je logistika SV lahko samozadostna;
- 65,4 odstotka jih meni, da bo logistika SV vedno bolj odvisna od sistema ekonomske logistike;
- 75,4 odstotka jih meni, da so sistemi ekonomske logistike v RS naprednejši od logistike SV;
- 97,9 odstotka anketiranih je mnenja, da bo uspešnost sodelovanja SV v mirovnih operacijah in na misijah vedno bolj odvisna tudi od logistike;
- 97,6 odstotka je takih, ki menijo, da logistika SV potrebuje sodobno opremo;
- 92,7 odstotka anketiranih meni, da logistika SV potrebuje več usposobljenega kadra, kot ga ima zdaj;
- 94,4 odstotka jih meni, da mora biti logistika SV mednarodno povezljiva in mora upoštevati Natove standarde, povzete v slovenskih vojaških standardih;
- 84,8 odstotka anketiranih pa je mnenja, da bo logistika vedno bolj temeljila tudi na logističnih virih zavezništva.

Predpostavka oziroma hipoteza, da so predpisi pomembni za izvajanje nalog in učinkovitost logistike SV ter da je ta z njimi povezana, je bila potrjena. Prav tako je potrjeno, da so predpisi pomembni za delovanje v zavezništvu in s tem za doseganje mednarodne povezljivosti SV v Natu ter izvajanje logističnih nalog v mednarodnem okolju. Pripadnikom so predpisi dostopni in jih tudi poznajo. Potrjena je tudi predpostavka oziroma hipoteza, da bo logistika SV vedno bolj vključena v ekonomsko logistiko, da bo od nje vse bolj odvisna in da bo vedno bolj temeljila tudi na logističnih virih zavezništva.

Glede na dejstvo, da je bil reprezentativni vzorec sorazmerno velik, saj so bili od 1005 pripadnikov, ki v resnici delajo s predpisi (zakoni, podzakonskimi akti, akti vodenja in poveljevanja, SVS in Natovimi standardi), anketirani kar 304 pripadniki, gre za zelo verodostojno potrditev hipotez. Kljub temu so to subjektivne zaznave pripadnikov, ki delajo v logistiki SV, zato lahko upoštevamo tudi nekaj tolerance. Zaradi velikosti reprezentativnega vzorca pa te zaznave seveda ne vplivajo na potrditev hipotez, zato lahko z dokaj visoko stopnjo verjetnosti potrdimo verodostojnost ugotovitev.

6 RAZPRAVA

Za učinkovito opravljanje nalog in razvoj logistike SV so predpisi temeljnega pomena. Ti morajo biti med seboj usklajeni tako horizontalno kot vertikalno. Dosežena mora biti skladnost med zakoni, uredbami, pravilniki, akti vodenja in poveljevanja ter slovenskimi vojaškimi standardi, ki se sprejemajo na podlagi Natovih. Pomen predpisov določa položaj, ki ga ima posamezen predpis v pravni vertikali. Za učinkovanje predpisa v praksi je na podlagi pravne doktrine pomembna tudi pravilna uporaba razlagalne argumentacije. Zato se morajo pripadniki SV zavedati, kako pomembno je pravilno razlaganje predpisov, zlasti ker področje logistike SV ureja množica različnih predpisov, ti pa so vsak po svoje pomembni za posamezno funkcionalno področje in logistiko SV kot celoto. Gre za povezanost logistike SV s predpisi in odvisnost od njih.

V širšem pogledu lahko ugotovimo, da je logistika povezana tudi s pravom¹⁰. Za področje logistike SV so poleg zakonov ter slovenskih in Natovih vojaških standardov zelo pomembni tudi podzakonski akti, ki jih izvajalci poleg aktov vodenja in poveljevanja v praksi tudi največ uporabljajo. Kakovost njihove vsebine zagotavlja uspešno uresničevanje nalog, zato mora pri pripravi pomembnejših podzakonskih aktov sodelovati čim širši krog udeležencev oziroma tisti, ki v postopku priprave lahko kakor koli prispevajo k vsebini novega podzakonskega akta ter akta vodenja in poveljevanja. Bistvo je, da novi ali spremenjeni podzakonski akti ter akti vodenja in poveljevanja, ki posredno ali neposredno urejajo neko funkcionalno področje logistike SV, upoštevajo dobre, smiselne in logične predloge, ki se nato konsistentno povežejo v pravno celoto, tako da lahko osebe, ki so jim akti namenjeni, uresničijo njihov pravni namen. Za logistiko SV so najpomembnejši tisti predpisi, ki so ključna pravna podlaga za opravljanje nalog na funkcionalnih področjih logistike. Posebno pravno mesto imajo slovenski in Natovi vojaški standardi, saj so izredno pomembni za doseganje mednarodne povezljivosti, kar potrjuje večina anketiranih. Brez standardiziranja mednarodna povezljivost različnih oboroženih sil pri skupnih mednarodnih operacijah in misijah ni mogoča oziroma bi bila zelo otežena.

S širšega pravnega vidika so funkcionalna področja logistike SV hierarhično urejena. Predpisi imajo različno pravno moč in tako tudi v hierarhiji predpisov zasedajo različna mesta. Najvišji akt je zakon, sledijo mu podzakonski akti, Natovi standardi ter akti vodenja in poveljevanja. Med predpisi imajo posebno mesto in vlogo akti vodenja in poveljevanja, ki poleg drugih predpisov usmerjajo ter odredjajo večino nalog na vseh šestih funkcionalnih področjih logistike SV¹¹. Gre za pravni instrument vodenja in poveljevanja, ki za kršitve predvideva tudi sankcioniranje. Zato so

¹⁰ Kušej (1973, str. 83) meni: »Pravo kot posebna vrsta družbenih norm, torej pravil za ravnanje in vedenje ljudi v družbi, je v tesni zvezi z moralo in običaji, ki tudi po svoje terjajo določeno družbeno pomembno ravnanje in vedenje ljudi.«

^{10a} lahko rečemo, da so predpisi pravo, s katerim se ureja tudi ravnanje in vedenje na posameznih področjih dela v SV. Za pripadnike SV je zelo pomembna tudi morala. Vlada RS je sprejela tudi Kodeks vojaške etike Slovenske vojske (Uradni list RS, št. 55/2009).

¹¹ Po Doktrini logistike ima logistika SV šest funkcionalnih področij, in sicer: oskrbovanje, premiki in transport, vzdrževanje, vojaška infrastruktura, zdravstvena oskrba in finančna zagotovitev.

akti vodenja in poveljevanja podzakonski predpisi, če imajo splošno vsebino, čeprav se oblikovno ločijo od klasičnih podzakonskih aktov. Ti predpisi poleg drugih tako regulirajo oziroma urejajo notranje delovanje enega izmed organov v sestavi ministrstva, v tem primeru GŠSV oziroma SV. Poleg pisnih predpisov¹² se v logistiki SV uporabljajo tudi ustni ukazi. Ti se uporabljajo, ko je treba nalogo zelo hitro izvršiti in ni časa za izdajo pisnega ukaza. Uporaba ustnih ukazov v teh primerih največkrat ne povzroča težav, saj je to področje pravno večinoma ustrezno urejeno.

Brez ustreznih predpisov logistika SV ne bi mogla delovati. Njihova priprava je lahko zelo preprost ali pa tudi zelo zahteven normativni proces, zlasti ko gre za sistemsko ureditev nekega funkcionalnega področja. V predpisih je treba zagotoviti strokovnost, zato je nujno upoštevati tudi terminologijo pojmov, ki se uporabijo, ter jih nato ustrezno vsebinsko povezati, tako da v praksi predpis doseže pravni namen, za katerega je bil izdan, hkrati pa je zagotovljena tudi legalnost izvajanja nalog.

Za legalnost je zato treba zagotoviti ustrezne predpise, ki logistiki SV omogočijo nemoteno izvajanje nalog v različnih okoliščinah, tako v domačem kot v mednarodnem okolju¹³. Če se predpisi ne bodo pravočasno prilagajali in upoštevali posebnosti logistike SV, ta ne bo dovolj učinkovita. Ker je predpisov za posamezno funkcionalno področje zelo veliko, lahko iščemo različne pravne rešitve in tako izkoriščamo vse pravne možnosti, da čim bolje rešimo neko situacijo ter tako zagotovimo legalnost izvajanja nalog in učinkovitost logistike SV. Posebno pozornost je treba nameniti skupini predpisov ministrstva ter aktom vodenja in poveljevanja. Tudi raziskava med pripadniki, ki delajo v logistiki SV, je pokazala, da so spremembe najnujnejše v predpisih, ki jih sprejema minister (pravilniki in navodila), ter aktih vodenja in poveljevanja (direktivah in ukazih), manj pa v predpisih, ki jih sprejemata vlada (uredbe) in parlament (zakoni). Pri pripravi oziroma normiranju teh moramo vedno paziti, da upoštevamo vse veljavne predpise in druge okoliščine, ki so kakor koli povezane z logistiko SV, kar pomeni, da moramo pri nastajanju predpisov¹⁴ bolj poudariti tudi postopke.

¹² Poleg tega je v 4. odstavku 4. točke Pravil službe v Slovenski vojski tudi določeno, da pojem ukaz vključuje vse akte poveljevanja. V 6. odstavku 29. člena Zakona o službi v Slovenski vojski je določeno, da ukaz ureja celovite dejavnosti, povezane z delom ali uporabo oziroma s popolnjevanjem enot.

¹³ Teršek (1999, str. 7) meni: *Sodobna teorija politične in pravne filozofije vse jasneje pojmovno razlikuje med pojmom legalnosti in legitimnosti. Legitimnost ni isto kot legalnost ali zakonitost. Legalnost ali zakonitost pomeni samo, da v državi vlada zakon in ne samovolja posameznikov. Vladavina prava pa ne reši vprašanja legitimnosti države. Potrebno je, da je zakon "dober". Sociološke teorije, ki ugotavljajo družbena dejstva in mednje uvrščajo tudi pravo in zakone, si zastavljajo vprašanje, koliko so ti zakoni upravičeni. Gola postavitev zakona še ne opravičuje družbene pokorščine in ne zagotavlja legitimnosti kot zgolj posledice legalnosti. Politična filozofija se ukvarja npr. s političnimi in družbenimi ustanovami in proučuje legitimnost oblasti prek družbenih ustanov in njihove legitimnosti. Gre za vprašanje, kateri cilji države veljajo za legitimne cilje in kako tem ciljem služijo politične institucije. V moderni demokratični državi je družbeno soglasje temelj njene legitimnosti. Po modernem pojmovanju je legitimna tista država in tisti pravni red, ki ga državljani sprejemajo kot veljavnega ter vrednostno – interesno upravičenega.*

¹⁴ Igljčar (1994, str. 9) meni, da je oblikovna vsebina normativnega pravnega akta tudi postopek, v katerem ga pristojni pravni subjekt sprejme in izda. V naravi pravnega urejanja je, da je postopek toliko zahtevnejši, podrobnejši, dolgotrajnejši, kolikor pomembnejša je njegova vsebina, ki naj bo njegov končni proizvod. Prav zaradi tega se odpira vrsta temeljnih teoretičnih vprašanj o postopkovni plati prava. Zmotno je pričakovati, da še tako izdelana postopkovna pravila samodejno proizvajajo pravno vsebino. Vsebinska ne prihaja iz postopka, temveč je rezultat izkustvene presoje.

Pomembno je, da pri pripravi pomembnejših podzakonskih aktov sodeluje čim širši krog udeležencev oziroma tistih, ki v postopku priprave lahko kakor koli prispevajo h kakovosti vsebine novega podzakonskega akta. Pravna kakovost zagotavlja tudi uspešno opravljanje nalog, ne le v logistiki, temveč v celotnem obrambnem sistemu.

V prihodnosti bodo za logistiko SV predpisi še pomembnejši, kar bo zahtevalo hitro pravno odzivnost oziroma pripravo in izdajo ustreznih predpisov. Zaradi hitrega razvoja družbe in vpliva globalnega mednarodnega okolja se razmere za delovanje katere koli organizacije ali institucije vsak dan spreminjajo. Če izhajamo s širšega mednarodnega prostora, so glavni dejavniki, ki vplivajo na spremembe predpisov logistike SV, evropska in nacionalna zakonodaja, zahteve zavezništva, Natovi standardi, razvoj ekonomske logistike, določanje prednostnih nalog SV, racionalizacija itn. Obrambni resor, v katerem je tudi SV, je del javne uprave RS, ki pa se mora prilagajati in spreminjati glede na razmere, predvsem se mora racionalizirati ob hkratnem povečanju učinkovitosti. Spreminja se tudi sistemska nacionalna zakonodaja, pri čemer se upošteva tudi evropska. Ker logistika SV uporablja tudi pomembne sistemske zakone in podzakonske akte, to od nje zahteva notranjo pravno odzivnost, prednostno razvrščanje nalog in racionalizacijo. Zaradi gospodarskih razmer so se zmanjšali proračunski prihodki RS in zaradi tega tudi proračunska sredstva za delovanje SV. Obseg njenih nalog v mednarodnem okolju pa se ni zmanjšal, saj zavezništvo pričakuje od svojih članic, da gradijo obljubljene vojaške zmogljivosti in del teh prispevajo tudi za zahteve zavezništva. Ob tem se nam postavlja tudi vprašanje, ki je hkrati tudi izziv, kako zadržati ustrezno raven naših ambicij v mednarodnih operacijah oziroma na misijah. Spremembe sistemskih zakonov in podzakonskih aktov zahteva deloma tudi profitna usmerjenost ekonomske logistike, ki ji omogoča velik razvojni zagon in hitro prilagajanje novim tržnim razmeram. Logistika SV bo kot uporabnica njenih uslug vedno bolj odvisna od nje, zato se bosta morala ministrstvo in SV tudi pravno in organizacijsko prilagajati, tako da bosta z ekonomsko logistiko lahko vstopala v pogodbeno razmerja. Vsi ti dejavniki vplivajo na spreminjanje predpisov, ob tem pa je v nekem trenutku ali situaciji lahko močnejši en dejavnik, v drugačnih okoliščinah pa drugi. V sedanjem trenutku so to prav gotovo prednostne naloge in racionalizacija.

SV je del državne uprave, zato mora aktivno sodelovati pri oblikovanju predlogov za spremembe in dopolnitve predpisov, ki jih sprejemata vlada in parlament (npr. zakon o javnih naročilih, uredba o upravljanju vojaških nepremičnin itn.), ki neposredno ali posredno urejajo izvajanje nalog SV in tudi njene logistike. Predvsem pri tem mislimo, da morata biti ministrstvo in SV v prihodnosti še aktivnejša pri oblikovanju predlogov za spremembe in dopolnitve sedanjih predpisov oziroma pobudnik ali pripravljavec novih. Z zakonom je določena pristojnost, katere predpise sprejema minister za obrambo, vodenje vojske pa poteka tudi z akti vodenja, kot so smernice, obvezne usmeritve, odredbe, pravila in navodila, ki jih izdaja minister, razen pravil službe v Slovenski vojski, ki so v pristojnosti vlade. Pri pripravljanju predlogov predpisov sodelujejo strokovnjaki in organizacijske enote ministrstva in SV. Minister s svojim podpisom sprejme predpis, ki je v njegovi pristojnosti, če

pa gre za predloge predpisov, kot sta zakon ali uredba vlade, pa predlog oziroma pobudo za nov predpis ali dopolnitev in spremembo posreduje vladi. Če je nujno, se pred tem opravijo tudi medresorska usklajevanja. Sprejemanje aktov vodenja in poveljevanja v SV pa je v pristojnosti načelnika GŠSV in njemu podrejenih poveljnikov. Ti predpisi se navadno hitreje spreminjajo kot tisti, ki so v pristojnosti ministra, vlade ali parlamenta. Sprejemanje aktov vodenja in poveljevanja je preprostejše. Predlog za spremembo in dopolnitev ali za izdajo novega akta praviloma lahko poda vsak pripadnik SV. Nato pa, če je treba, vse do sprejema sledijo usklajevanja od taktične do strateške ravni, v sklepni fazi pa je sprejem akta vodenja in poveljevanja vedno v pristojnosti pristojnega poveljnika ali načelnika GŠSV. Po sprejemu se predpis začne tudi uporabljati.

Predpisi, ki se trenutno uporabljajo na funkcionalnih področjih logistike SV, so številni in različnih vrst, od zakonov, podzakonskih aktov, slovenskih in Natovih vojaških standardov do aktov vodenja in poveljevanja. Zaradi praktičnega vpogleda so v tabeli navedeni le nekateri.

Funkcionalno področje logistike	Predpisi
Oskrbovanje	Zakon o javnih naročilih, Uredba o obrambnih in zaupnih naročilih, Uredba o enotni metodologiji za izdelavo programov za javna naročila investicijskega značaja, Pravilnik o postopkih oddaje obrambnih in zaupnih naročil v Ministrstvu za obrambo, SVS 2946(1) Razredi oskrbe v Natovih kopenskih silah, Direktiva za oskrbovanje Slovenske vojske itn.
Premiki in transport	Zakon o prevozi v cestnem prometu, Zakon o varnosti v cestnem prometu, Uredba o nadzoru tehnične brezhibnosti motornih in priklopnih vozil, s katerimi se opravljajo prevozi v cestnem prometu, Pravilnik o udeležbi vojaških vozil v javnem cestnem prometu, SVS 2454 Predpisi in postopki za cestne premike in identifikacija kontrole premikov ter osebje in službe za nadzor prometa, Direktiva za uporabo vozil Slovenske vojske itn.
Vzdrževanje	Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Navodilo o organizaciji in izvajanju vzdrževanja materialno-tehničnih sredstev Ministrstva za obrambo, SVS 2034, Natove standardizirane procedure za medsebojno logistično pomoč, Direktiva za organiziranje in izvajanje vzdrževanja materialnih sredstev v Slovenski vojski itn.
Zdravstvena oskrba	Zakon o zdravstveni dejavnosti, Pravilnik o sistemu za sprejem, shranjevanje in sledljivost zdravil, Pravilnik o ocenjevanju zdravstvene sposobnosti za vojaško službo, SVS 2228 Doktrina zavezniške združene zdravstvene podpore, Direktiva za organiziranje zdravstvene oskrbe Slovenske vojske itn.
Vojaška infrastruktura	Zakon o urejanju prostora, Zakon o graditvi objektov, Uredba o upravljanju z vojaškimi nepremičninami, Navodilo za izvajanje investicij in vzdrževanje infrastrukture v MO RS, Direktiva o uporabi in razvoju vojaške infrastrukture itn.
Finančna zagotovitev	Zakon o javnih financah, Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2010 in 2011, Pravilnik o finančnem poslovanju Ministrstva za obrambo, Nato STANAG 6025 Financial Principles and Procedures for the Provision of Support and the Establishment of Multinational Arrangements, Direktiva za izvrševanje finančnega načrta Slovenske vojske itn.

Upoštevati in obravnavati moramo vse predpise, ki so kakor koli povezani z izvajanjem nalog logistike SV. Tudi v prihodnosti lahko pričakujemo, da bo izvajanje logističnih nalog urejala množica predpisov, kar kaže na pravno zahtevnost, zato je treba pripadnike SV izobraževati, kako predpise pripravljati in razlagati.

Funkcionalna področja logistike SV so tako na sistemski ravni urejena z različnimi zakoni in podzakonskimi akti s področja javnih financ (oskrbovanje, finančna zagotovitev), cestnega prometa in motornih vozil (premiki in transport), gradnje objektov (vojaška infrastruktura), zdravstva (zdravstvena oskrba) itn. V prihodnosti bi bilo treba v sistemskih zakonih bolj upoštevati posebnosti SV, znotraj katere vojaška logistika deluje. Zgolj upoštevanje posebnosti v zakonih s področja obrambe je zaradi sodelovanja SV v mednarodnih operacijah in na misijah normativno premalo. Če so zakoni, ki posredno urejajo izvajanje nalog na funkcionalnih področjih logistike SV, dobri, so izpolnjeni ustrezni pravni pogoji za pripravo aktov vodenja in poveljevanja. Ustrezni predpisi lahko veliko pripomorejo k učinkovitemu izvajanju nalog logistike SV.

Sklep V članku smo prikazali, da so predpisi za SV, znotraj katere deluje tudi logistika, izredno pomembni, v prihodnosti pa je pričakovati, da se bo njihov pomen še povečal. Na izvajanje nalog, učinkovitost in razvoj logistike SV tako pomembno vplivajo predpisi, ki se morajo pravočasno spreminjati in dopolnjevati, pri čemer je treba upoštevati tudi posebnosti logistike SV, ki se integrira v Natovo logistiko ter se vedno bolj povezuje tudi z ekonomsko. Pri normativnem urejanju je treba pravilno povezati pravni in vojaški strokovni jezik, saj se z njim povzemajo obrambni in vojaški interesi na različnih ravneh, od parlamenta, vlade, ministra za obrambo, načelnika GŠSV do poveljnikov. Med predpisi je tudi veliko splošnih aktov vodenja in poveljevanja, ki se tudi najhitreje spreminjajo v primerjavi z drugimi vrstami predpisov in jim je treba nameniti več pravne pozornosti. V nekaterih primerih predpisi ne upoštevajo dovolj posebnosti SV, znotraj katere deluje tudi logistika, temveč so enotni za delovanje celotne državne uprave in za vse proračunske uporabnike, ki so vključeni v proračunsko načrtovanje. Zaradi posebnosti SV bo treba v prihodnosti normiranju nameniti še več pozornosti.

Posredno je predstavljena ter obravnavana povezanost logistike in prava. Organiziranost in izvajanje nalog logistike SV sta glede na organizacijske pristope vedno zelo odvisna od ustreznih predpisov, saj še tako uporabna organizacijska zamisel ne more biti uveljavljena v praksi, če zanje niso izpolnjeni pravni pogoji. Tako smo v članku opozorili na povezanost logistike s predpisi. V prihodnosti bo delovanje SV in s tem tudi uresničevanje nalog logistike SV še bolj vsestransko, povezano z Natovo in ekonomsko logistiko, ustrezni predpisi pa bodo zanje še pomembnejši kot danes.

Literatura

1. Bohinc, R., Cerar, M., in Rajgelj, B., 2006. *Temelji prava in pravne ureditve*. Ljubljana: GV Založba.
2. Christopher, M., 1992. *Logistics and Supply Chain Management*. London: Biddles Ltd, Guildford and King's Lynn.
3. Cooper, J., Browne, M., in Peters, M., 1993. *European Logistics*. Oxford: T.J. Press Ltd.
4. *Dictionary of Military Terms*, 1999. London: Greenhill Books.
5. Grizold, A., 2005. *Slovenija v spremenjenem varnostnem okolju*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
6. *International Military and Defense Encyclopedia, Volume 3 G-L*, 1993. New York: Brassey's (US), Inc., A Division of Maxwell Macmillan, Inc. Washington.
7. Igličar, A., 1994. *Zakonodajno odločanje*. Ljubljana: ČZ Uradni list Republike Slovenije.
8. Kušej, G., 1973. *Uvod v pravo*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani.
9. *Land Forces Logistic Doctrine, ALP-4.2.*, 2004. Brussels: NSA.
10. *NATO Strategic Concept for the Defence and Security of the Members of the North Atlantic Treaty Organization*, 2010. Adopted by Heads of State and Government in Lisbon. Available: http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_68580. Last accessed 8 March 2011.
11. Ogorelc, A., 1996. *Organiziranje in upravljanje logističnih procesov*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
12. Osterman, A., 2010. *Normativna ustreznost ureditve delovanja logistike Slovenske vojske v sistemu logistike (doktorska disertacija)*. Ljubljana: Pravna fakulteta.
13. Pavčnik, M., 2007. *Teorija prava, Prispevki k razumevanju prava. Tretja razširjena, spremenjena in dopolnjena izdaja*. Ljubljana: GV Založba.
14. Podbregar, I., in Ivanuša, T., 2008. *Obveščevalna dejavnost na področju zdravstva – Medint (znanstvena monografija)*. Ljubljana: Zavod za varnostne strategije pri Univerzi v Mariboru.
15. *Pravila službe v Slovenski vojski*. Uradni list RS, št. 49/1996, 111/2000, 52/2001, 82/2003, 84/2009.
16. Radbruch, G., 1999. *Filozofija prava*. Ljubljana: Pravna fakulteta.
17. Prebilič, V., 2006. *Vojaška logistika*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
18. Rushton, A., in Oxley, J., 1989. *Handbook of Logistics and Distribution Management*. London: Kogan Page Ltd.
19. Stock, J. R., in Lambert, M. L., 2001. *Strategic Logistics Management*. New York: The McGraw-Hill Companies Inc.
20. *Strategic Vision: The military Challenge*, 2004. Norfolk: Allied Command Transformation Public Information Office.
21. *Supply Chain Management Terms and Glossary*, 2010. V Council of Supply Management Professionals. Najdeno 3. februar 2011 na spletnem naslovu <http://cscmp.org/digital/glossary/glossary.asp>
22. *Strategic Concept For the defence and Security of The Members of the North Atlantic Treaty Organisation*, 2010. Adopted by heads of state and Government in Lisbon, 19. 11. 2010. Najdeno 8. 3. 2011 na www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_68580.
23. Teršek, A., 1999. *Legalnost in legitimnost*. Pravna praksa, (6), 6–8.
24. *Zakon o obrambi*. Uradni list RS, št. 103/2004 – UPB1, 138/2004 Skl. US: U-I-329/04-7, 53/2005 Skl. US: U-I-329/04-15, 117/2007 Odl. US: UI-287/05-20, 46/2010 Odl. US: U-I-92/07-23.
25. *Zakon o službi v Slovenski vojski*. Uradni list RS, št. 68/2007, 58/2008-ZSPJS-I.

26. *Zakon o Vladi Republike Slovenije. Uradni list RS, št. 24/2005-UPB1, 109/2008, 55/2009 Odl. US: U-I-294/07-16, 38/2010-ZUKN.*
27. *Zakon o državni upravi. Uradni list RS, št. 113/2005 – UPB 4, 126/2007-ZUP-E, 48/2009.*
28. *Žurman, M., Jazbec, D., Turnšek, I., Prinčič, A., Ovčar, A., Knez, Z., Čebokli, I., Frol, J., Šter, T., Vrečar, D., Bukovec, M., in Rotar, J., 2008. Doktrina vojaške logistike. MO RS št. 804-22/2008-3, z dne 7. 10. 2008. Ljubljana: Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje.*